

Watermanagementcentrum Nederland

Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW)

Droogtebericht

9 mei 2011 | Nummer 2011-05

Waterbeheerders spelen in op actuele situatie

Ook in de afgelopen week is er in Nederland en in de stroomgebieden van Rijn en Maas weinig neerslag gevallen. Hierdoor blijft de afvoer op de grote rivieren laag (Maas) tot zeer laag (Rijn) voor de tijd van het jaar. Bij aanhoudend droog weer zullen de rivierafvoeren en de grondwaterstanden langzaam verder afnemen. Rijkswaterstaat en de waterschappen houden de situatie daarom scherp in de gaten.

De maximaal toelaatbare waterpeilen op meren en kanalen zijn gehandhaafd. Het IJsselmeer en Markermeer zijn momenteel goed gevuld. Door de aanhoudende droogte is de behoefte aan water groter dan normaal voor de tijd van het jaar. De watervoorziening naar de gebieden die van water kunnen worden voorzien ondervindt op dit moment echter geen problemen. Op de hoge gronden waar geen water naar toe gevoerd kan worden zijn de grondwaterstanden zeer laag.

De lage waterstand van de rivieren heeft gevolgen voor de binnenvaart. De vaargeul op de Boven-IJssel tussen Arnhem en Zutphen is smaller dan normaal. Rijkswaterstaat heeft daarom op vijf bochten in de IJssel een verbod ingesteld voor het ontmoeten (elkaar tegenkomen) en voorbijlopen (inhalen) van schepen. Het verbod geldt voor alle schepen met uitzondering van de kleine schepen.

Schepen kunnen minder zwaar worden beladen, waardoor er meer schepen in de vaart zijn. Op de Twentekanalen leidt dit tot langere wachttijden bij de sluisen Eefde en Delden.

In overleg met bedrijven aan het kanaal, die afhankelijk zijn van deze transportweg, zijn de bedieningstijden van beide sluizen verruimd en kunnen de wachttijden beperkt blijven.

Deze week is er volgens het KNMI nog geen einde aan de droogte te verwachten. Wel is er een kleine kans op buien.

Huidige situatie en verwachtingen voor rivierafvoeren, (water)temperaturen en grondwater

De wateraanvoer van de Rijn is zeer laag voor de tijd van het jaar, hij bedraagt momenteel 975 m³/s. Naar verwachting zal de afvoer te Lobith in de komende week licht dalen en zich daarna herstellen rond een waarde van circa 1.000 m³/s. Het langjarige gemiddelde voor half april bedraagt ca. 2.300 m³/s. De Rijnaafvoer is inmiddels lager dan in 1976 in dezelfde tijd van het jaar. Alleen in 1921 was er bij Lobith een nog lagere Rijnaafvoer in deze periode van het jaar. Er zijn nog geen problemen met de wateraanvoer. Het IJsselmeer is momenteel goed gevuld.

De afvoer van de Maas bij Luik is verder gedaald en bedraagt momenteel 80 m³/s. Dit is ca. 100 m³/s lager dan normaal voor de tijd van het jaar. Op basis van de weersverwachting wordt deze week geen wezenlijke verandering van de afvoer verwacht.

Door de aanhoudend droge periode zijn de grondwaterstanden overal in het land gedaald en zeer laag voor de tijd van het jaar. Dit geldt met name voor de hogere gronden in het noorden en oosten van het land.

De watertemperatuur van de Rijn bij Lobith en de Maas bij Eijsden bedragen resp. 18 en 19 graden. In de komende periode gaan deze temperaturen stijgen in de richting van 20 graden. Problemen voor de waterkwaliteit in verband met de temperatuur worden niet verwacht.

Nadere informatie

Weersverwachting

Neerslagverwachting geldig van 09-05-2011 tot en met 17-05-2011:

De komende periode kan er in Nederland en directe omgeving af en toe een enkele bui vallen. Deze buien hebben een lokaal karakter en grote hoeveelheden neerslag gaan deze buien naar alle waarschijnlijkheid niet opleveren. De geschatte hoeveelheid neerslag in de periode tot en met woensdag 17 mei zal in de orde grootte van 10-20 mm liggen. In het stroomgebied van de Rijn verder in Duitsland en in Zwitserland vallen er vooral later deze week en volgend weekend enkele buien, ook dan blijven grote hoeveelheden waarschijnlijk uit, orde grootte 15-30 mm.

Temperatuurverwachting geldig van 09-05-2011 tot en met 17-05-2011:

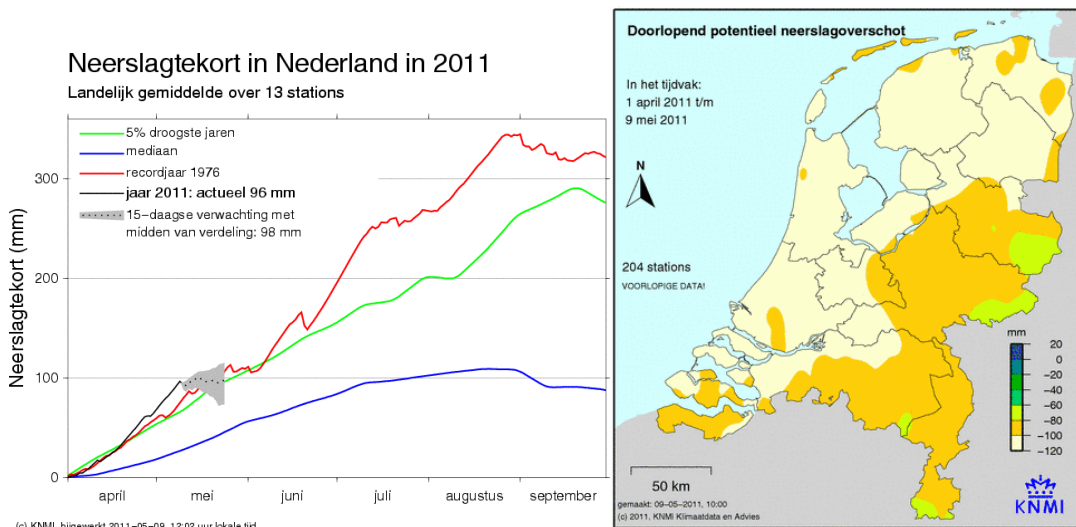
Vandaag loopt de temperatuur op veel plaatsen nog op tot boven de 25 graden. De rest van de week gaat de temperatuur wat omlaag maar de middagtemperatuur blijft op een niveau van rond de 20 graden overdag. Volgend weekend zakt de middagtemperatuur tot iets onder de 20 graden.

Verdere vooruitzichten geldig van 18-05-2011 tot en met 05-06-2011:

Voor de periode vanaf donderdag 18 mei is er geen duidelijk signaal te vinden voor een significant droger of natter weertype dan normaal. Wat de temperatuur betreft is er voor West-Europa een zwak signaal voor iets hogere temperaturen dan het langjarig gemiddelde. De laatste week van mei en begin juni ligt de temperatuur rond of iets boven het langjarig gemiddelde.

Neerslagtekort

Het neerslagtekort (neerslag minus verdamping) wordt gemeten vanaf 1 april, het begin van het groeiseizoen. De afgelopen week is het neerslagtekort landelijk gezien gestegen van 68 naar 96 mm. De verwachting is dat dit in de komende 15 dagen ongeveer gelijk zal blijven. Het neerslagtekort handhaaft zich boven de waarde van de 5% droogste jaren.

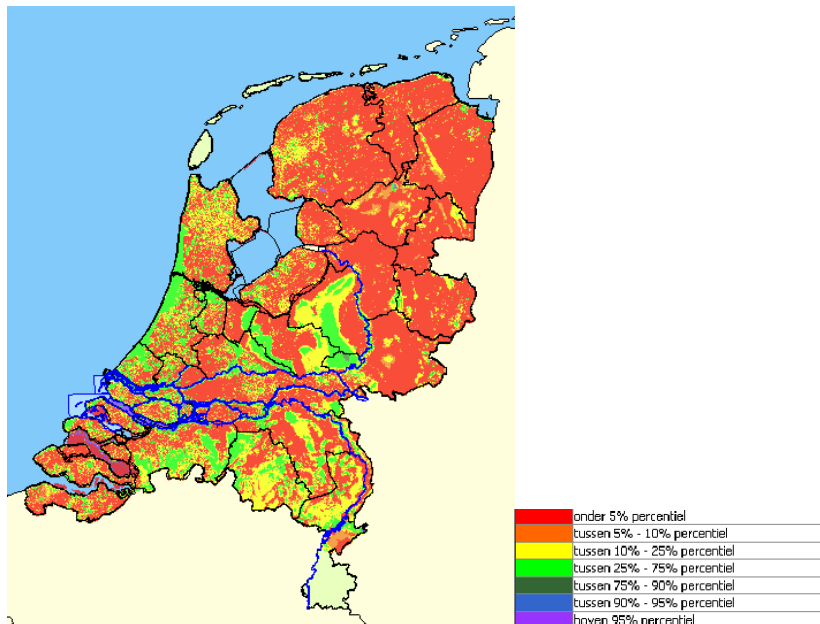

Grondwater

De droogtesituatie is min of meer gelijk aan de situatie in het droogtebericht van 2 mei. De grondwaterstanden zijn in het overgrote deel van Nederland laag tot zeer laag voor deze tijd van het jaar.

In het landelijke beeld lijken de hogere zandgebieden in Noord-Brabant, de kustduinen en de stuwwalgebieden (ondermeer de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug) positief af te steken tegenover de rest van Nederland. Deze gebieden kennen diepe grondwaterstanden. Het duurt daardoor lang voordat veranderingen in neerslag tot uiting komen in de grondwaterstanden. Dit betekent niet dat de bodem en de vegetatie in deze gebieden niet droog zijn. Bodem en vegetatie zijn in deze gebieden afhankelijk van hangwater, niet van de grondwaterstand.

Het berekende landelijke beeld wordt ondersteund door de beperkt beschikbare actueel gemeten grondwaterstanden. Wel is er in deze gemeten standen meer lokale variatie zichtbaar dan in het landelijke beeld.

Landelijk beeld van de hoogte van de grondwaterstand in vergelijking tot de statistische waarden op hetzelfde moment in het jaar (modelresultaat NHI - www.nhi.nu)

Rijn

Over het algemeen is de winter droger dan normaal verlopen. In de Zwitserse Alpen was de temperatuur in de eerste twee maanden van 2011 ca. 2 °C hoger dan normaal. De hoeveelheid neerslag in deze maanden was ongeveer de helft van wat er normaal valt. Hierdoor is de sneeuwvoorraad in de Alpen op dit moment beduidend lager dan normaal. In het Zwitserse deel van het Rijngebied ligt momenteel alleen op de hoge toppen nog sneeuw.

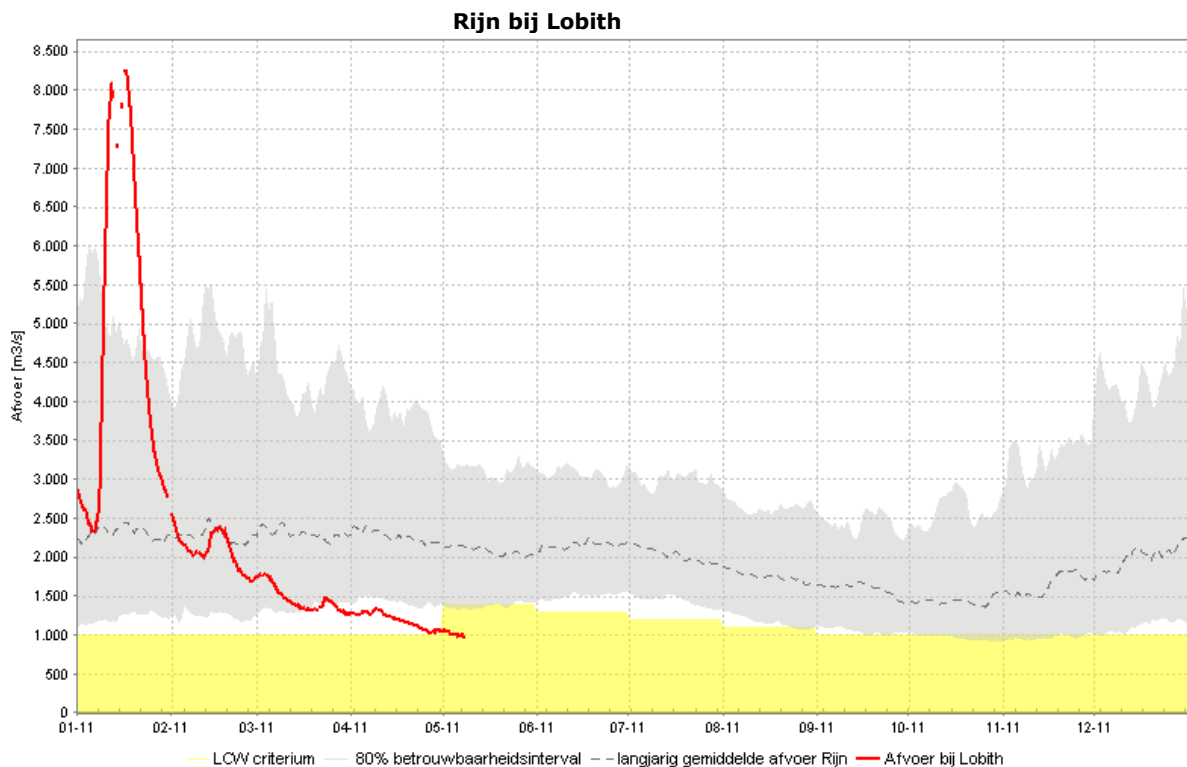
Zwitserse meren lager dan normaal

Het peil van de meeste Zwitserse stuwwerken ligt onder het langjarig gemiddelde. Een maat hiervoor is de z.g. 'Füllunggrad' die normaal rond deze tijd ongeveer 25% is en op dit moment 13,1% bedraagt. Maatgevend voor de Rijnafvoer is de afvoer vanuit de Bodensee. Het peil van de Bodensee dat normaal gesproken in deze tijd van het jaar flink stijgt, is in de afgelopen week gelijk gebleven en ligt ruim 70 cm onder het langjarig gemiddelde. Door de geringe sneeuwvoorraad en het verwachte uitblijven van grotere

hoeveelheden neerslag wordt een verdere langzame daling van het meerpeil verwacht. Daarmee zal het peil van de Bodensee aanzienlijk onder het langjarig gemiddelde blijven.

Zeer lage Rijnafvoer voor de tijd van het jaar

De afvoer van de Rijn bij de uitstroming uit de Bodensee bedraagt 204 m³/s, ruim 200 m³/s lager dan gemiddeld voor begin mei. Bij Lobith is de afvoer in de afgelopen week verder gedaald en bedraagt momenteel 975 m³/s (zie figuur). In stroomgebied is na 3 mei nauwelijks neerslag gevallen. Naar verwachting zal de afvoer te Lobith in de komende week rond het huidige niveau blijven. Het langjarige gemiddelde voor begin mei bedraagt ca. 2.300 m³/s.

Afvoerverloop Lobith/Rijn

Conclusie

Alles overziend geeft het Rijngebied een droger dan gemiddeld beeld. De kans op droogteproblemen zijn in de komende maanden hoger dan normaal.

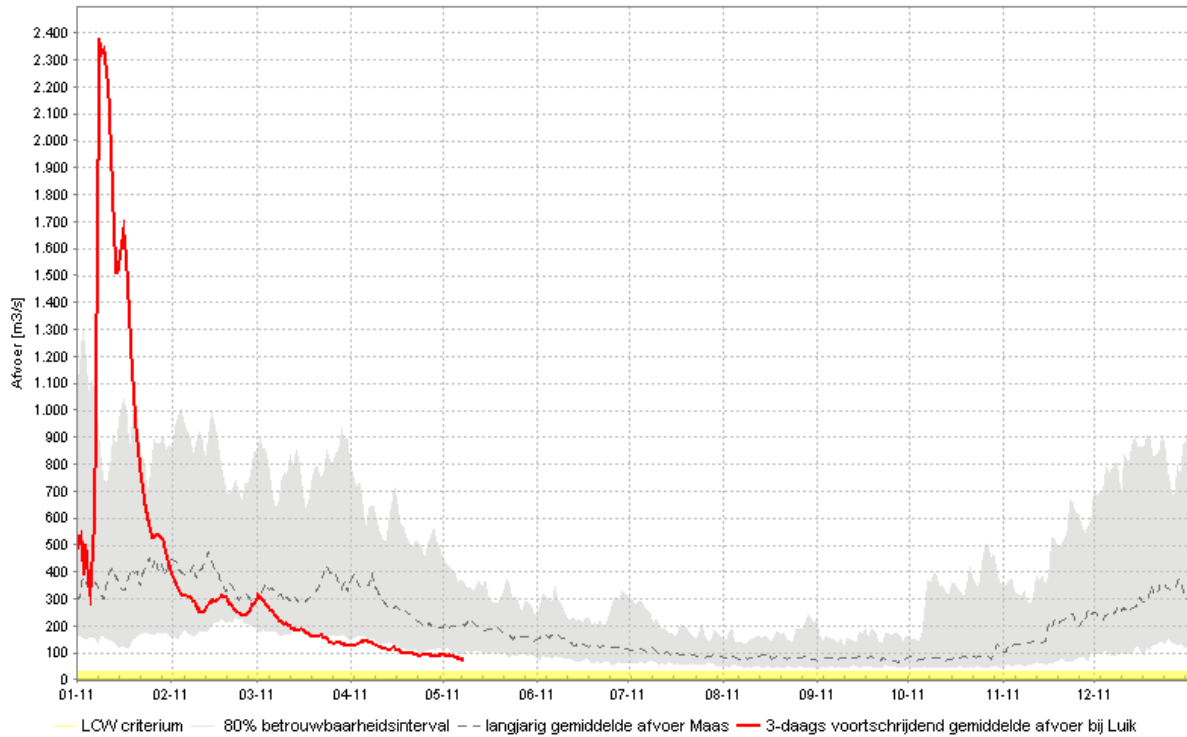
Maas

De Maas is een snel reagerende regenrivier. Het stroomgebied van de Maas kent geen grote watervoorraden in de vorm van gletsjers en stuwweren. Omdat het water in een groot deel van het stroomgebied snel wordt afgevoerd, kan de basisafvoer relatief klein worden in een periode zonder neerslag.

Het jaar 2011 verloopt voor de Maas met uitzondering van het hoogwater van januari wat lager dan gemiddeld qua afvoer. Aan het begin van de afgelopen winter is er wat meer sneeuw gevallen dan normaal en dit heeft half januari tot een hoogwater met een herhalingstijd van ca. 15 jaar geleid. Inmiddels is de afvoer te Luik gedaald tot 80 m³/s, ruim 100 m³/s lager dan normaal niveau voor de tijd van het jaar. De uitgangssituatie voor de zomer van 2011 is dus aan de lage kant.

Op basis van de weersverwachting voor de aankomende week wordt geen wezenlijke verandering van de afvoer verwacht.

Maas bij Luik

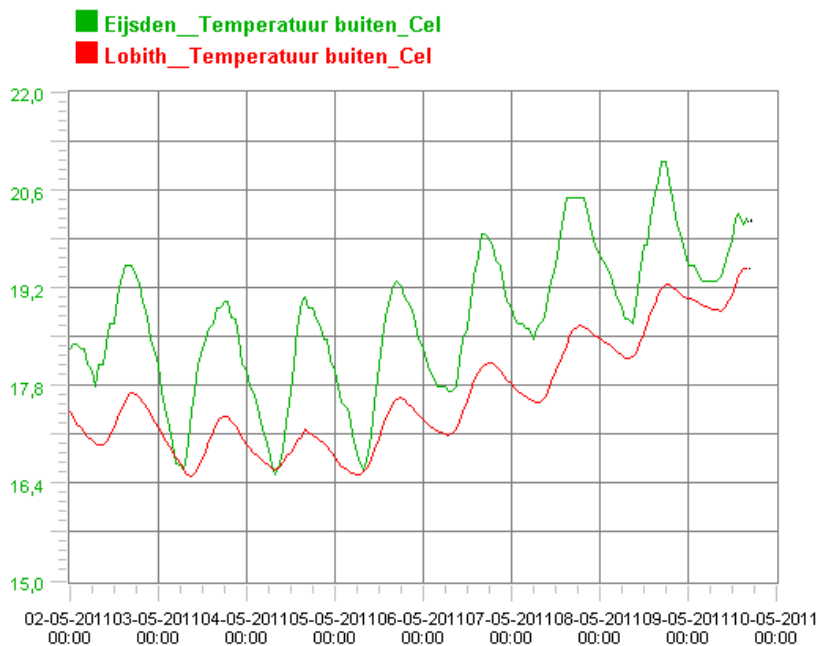

Afvoerverloop Luik/Maas

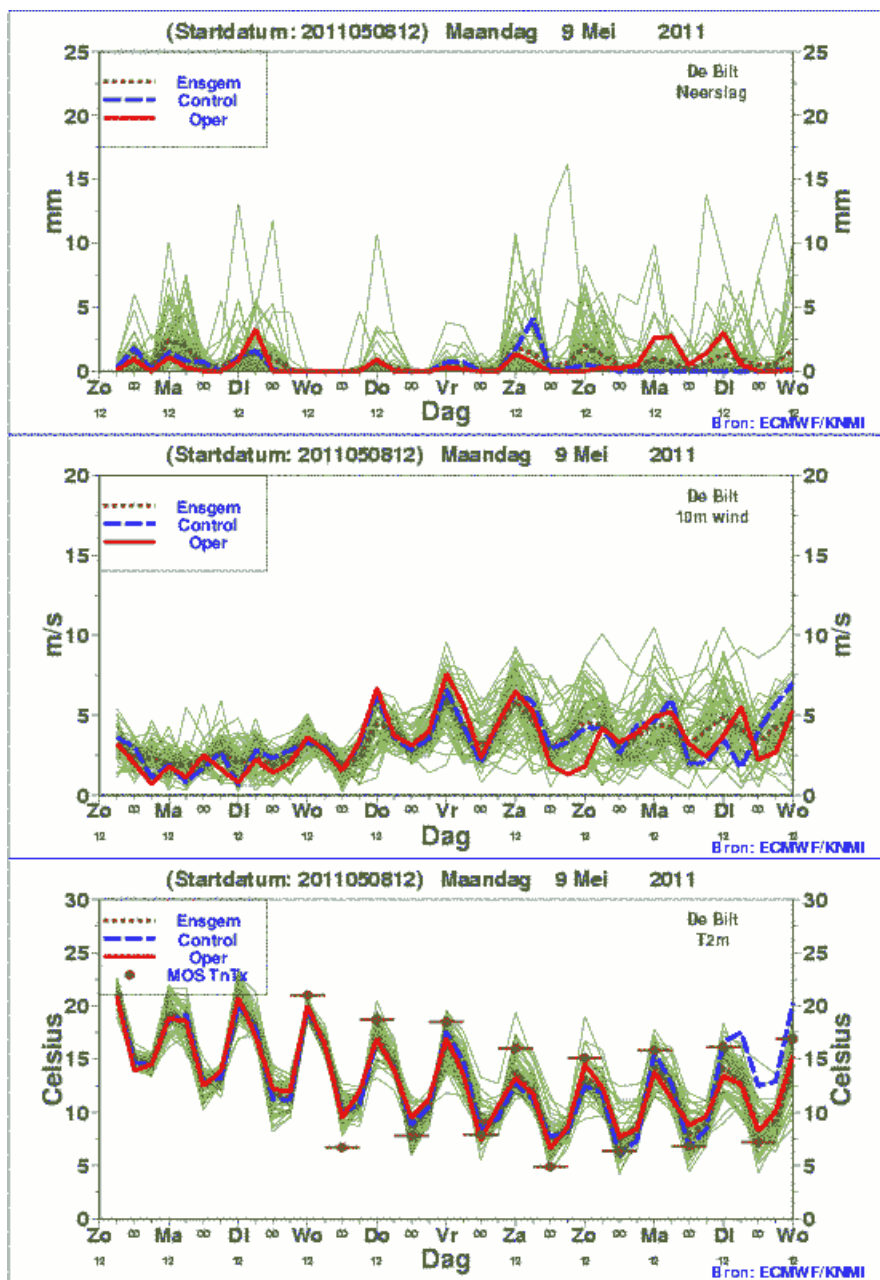
Droogteproblemen zijn de komende tijd voor de Maas niet waarschijnlijk. Waakzaamheid is echter wel geboden.

Watertemperatuur bij Lobith en Eijsden

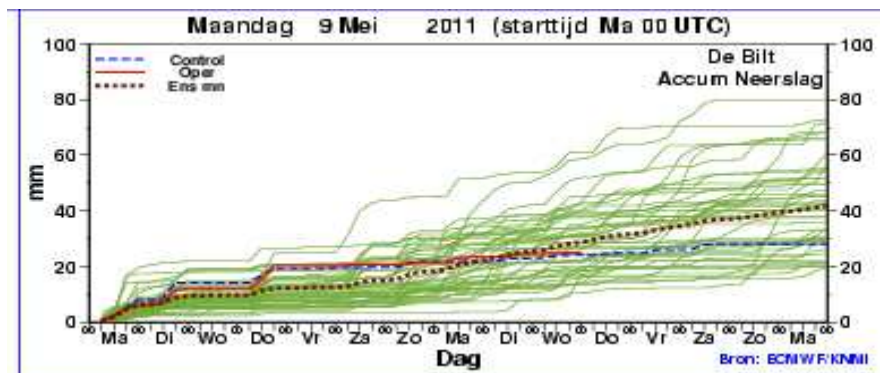
De watertemperatuur van de Rijn bij Lobith bedraagt 18 graden, die van de Maas bij Eijsden 19 graden. De watertemperatuur zal naar verwachting in de komende periode gaan stijgen naar circa 20 graden. Problemen voor de waterkwaliteit worden niet verwacht.

Bijlage 1: EPS-Pluim De Bilt

Bijlage 2: Cumulatieve Neerslag De Bilt

Contact

Dit bericht voor waterbeheerders is opgesteld door de Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling (LCW) onderdeel van het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN).

Voor meer informatie over dit droogtebericht neemt u contact op met de Waterkamer.

Telefoon 0320 - 298888

Internet www.rijkswaterstaat.nl/waterkamer

Dit is een uitgave van

Rijkswaterstaat
Unie van Waterschappen

met medewerking van
Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut
Deltares

onder verantwoordelijkheid van de Landelijk Watermanager

Kijk voor meer informatie op www.rijkswaterstaat.nl
of bel 0800 - 8002 (ma t/m zo 06.00 - 22.30 uur, gratis)